

**५० पैसापेक्षा कमी पैसेवारी असलेल्या खरीप गावातील
चारा टंचाईबाबत करावयाची उपाययोजना.
(चारा डेपो व जमावरीच्या छावण्या उघडण्याबाबत)**

**महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग
शासन निर्णय क्र.एससीवाय २०११/प्र.क्र.२१९/म-७
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३९
दिनांक : ३ जानेवारी, २०१२**

- पहा :- १) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, क्र. एससीवाय
२०११/प्र.क्र.२१९/म-७, दिनांक २८ सप्टेंबर, २०११
२) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, क्र. एससीवाय
२०११/प्र.क्र.२१९/म-७ (१), दिनांक ७ ऑक्टोबर, २०११
३) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, क्र. एससीवाय
२०११/प्र.क्र.२१९/म-७ (२), दिनांक ७ ऑक्टोबर, २०११
४) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, क्र. एससीवाय
२०११/प्र.क्र.२१९/म-७ (३), दिनांक ७ ऑक्टोबर, २०११**

प्रस्तावना :-

शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, क्र. एससीवाय २०११/ प्र.क्र.२१९/म-७, दिनांक २८ सप्टेंबर, २०११, शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, क्र. एससीवाय २०११/प्र.क्र.२१९/म-७ (१), दिनांक ७ ऑक्टोबर, २०११, शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, क्र. एससीवाय २०११/प्र.क्र.२१९/म-७ (२), दिनांक ७ ऑक्टोबर, २०११ अन्वये सातारा, सांगली, नाशिक, धुळे, अहमदनगर व गोंदिया जिल्ह्यातील ११७१ गावांत, खरीप हंगामाच्या नजर पैसेवारीच्या आधारे टंचाईसदृश्य परिस्थिती जाहिर करून या तालुक्यांमध्ये मंडळ स्तरावर जास्तीत जास्त एक चारा डेपो उघडून ५० % सबलतीच्या दराने चारा पुरविण्याचे आदेश संबंधित जिल्हाधिका-यांना देण्यात आले होते.

२. राज्यातील कांही भागातील चारा टंचाईच्या परिस्थितीबाबत नागपूर येथे दिनांक १२ व १५ डिसेंबर, २०११ रोजी राज्यशासनाने आढावा घेतला होता. तदनुसार संबंधित क्षेत्राचा प्रत्यक्ष दौरा करून पाहणी करण्यासाठी प्रधान सचिव (महसूल) यांच्या अध्यक्षतेखाली एक समिती स्थापन करण्यात आली.

या समितीमध्ये प्रधान सचिव (कृषी), प्रधान सचिव (रोहयो), सचिव (पशुसंवर्धन) व संबंधित जिल्ह्यांचे पालक सचिव यांचा समावेश होता. या समितीने आपला अहवाल दिनांक ३१.१२.२०११ रोजी राज्य शासनास सादर केला. या अहवालावर सांगोपांग विचार करून शासन खालील प्रमाणे आदेश देत आहे :-

शासन निर्णय :-

- १) खरीप हंगामाची अंतिम पैसेवारी ५० पैशापेक्षा कमी आढळून आलेल्या गावांना हे आदेश लागू होतील.
- २)
 - (i) चारा डेपोमधून ७५% सवलतीच्या दराने चारा उपलब्ध करून देण्यात यावा.
 - अ) तथापि, सदर सवलत, बागायती शेतीधारक / शाश्वत स्वरूपाची पाणीपुरवठ्याची सोय असलेले जमीनधारक व व्यवसायिक दुध उत्पादन करणारी व्यक्ती/संस्था, यांना लागू असणार नाही.
 - ब) राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेत या आदेशाच्या दिनांकापासून ३० जून, २०१२ पर्यंत प्रत्येक महिन्यात १५ दिवसांपेक्षा जास्त दिवस काम करणा-यांना तसेच दारिद्र्य रेषेखालील व्यक्ती व भूमिहीन व्यक्तींना ९०% सवलतीच्या दराने चारा उपलब्ध करून द्यावा.
 - (ii) टंचाईसदृश्य परिस्थिती जाहिर केलेल्या गावांत पंचायत समिती गण स्तरावर आवश्यकतेनुसार चारा डेपो उघडावेत.
 - (iii) जिल्हाधिका-यांनी आवश्यकतेनुसार जनावरांच्या छावण्या उघडाव्यात. त्यातील मोठ्या जनावरांसाठी प्रतिदिन रु. ४०/- व छोट्या जनावरांसाठी प्रतिदिन रु. २०/- या दराने खर्चाची मर्यादा ठेवावी.
 - (iv) उपरोक्त सवलती प्रत्येक जनावरांच्या मालकांना त्यांच्याकडे असलेल्यापैकी जास्तीत जास्त ५ जनावरांपर्यंत (लहान + मोठी) मर्यादित असेल. तसेच एकाच ठिकाणी चारा डेपो व छावणी उघडण्यात येणार नाही अशी दक्षता जिल्हाधिकार्यांनी घ्यावी.
 - (v) चारा डेपो उघडण्याबाबतचे सर्व अधिकार जिल्हाधिका-यांना देण्यात येत आहेत.

(vi) हे आदेश पुरेशा प्रमाणात चारा उपलब्ध होईपर्यंत अथवा ३० जून, २०१२ पर्यंत

यापेकी जे आधी घडेल त्या कालावधीपर्यंत अंमलात राहतील.

३. या आदेशानुसार चारा डेपो व छावण्या उघडतांना प्रस्तावनेतील शासन निर्णय व शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग क्र.एससीवाय ०४/२०१०/प्र.क्र.४३/म-११, दिनांक १९.४.२०१० मधील सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करावे.

४. चारा वितरणातील ७५% / ९० % सवलतीवरील खर्च “ मागणी क्रमांक:सी-६, २२४५- नैसर्गिक आपत्तीच्या निवारणासाठी सहाय्य (योजनेतर), ०१ अवर्षण, १०१ अनुग्रह सहाय्य, (००) (०७) वरण पुरवठा (२२४५००७५), ३१ सहाय्यक अनुदाने ” व गुरांच्या छावण्यासाठी येणारा खर्च २२४५ - नैसर्गिक आपत्तीच्या निवारणासाठी सहाय्य - ०१- अवर्षण - १०१ (००) (०८) इतर बाबी (२२४५ ००८४) ३१ सहाय्यक अनुदाने (योजनेतर) या मुख्य लेखाशीर्षाखाली २०११-१२ या वित्तीय वर्षासाठी मंजूर असलेल्या अनुदानातून भागविण्यात यावा.

५. सदर आदेश वित्त विभागाच्या सहमतीने त्यांच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक १/२०१२/ व्यय-९ दिनांक ०३.०१.२०१२ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहेत.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

शासनाच्या संगणक संकेतांक क्रमांक

20120117050843143001 हा आहे.

(जि. शां. वाणी)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन.

महसूल व वन विभाग

प्रत :-

प्रधान सचिव, कृषि विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

प्रधान सचिव, ग्राम विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

प्रधान सचिव, सहकार व वस्त्रोद्योग विभाग (सहकार), मंत्रालय, मुंबई.

प्रधान सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

सचिव, पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

सर्व विभागीय आयुक्त

सर्व जिल्हाधिकारी

सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद

महालेखापाल - १/२(लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई / नागपूर.

महालेखापाल - १/२(लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई / नागपूर.

वित्त विभाग (व्यय-१ व अर्थ - ४ कार्यासने), मंत्रालय, मुंबई.

कार्यासन अधिकारी, म-११ / म-३ / पीएसी/ पीएसी-१ कार्यासने, महसूल व वन विभाग.

प्रत माहितीसाठी

मा. मुख्य सचिव

मा. मुख्यमंत्री महोदयांचे सचिव

अप्पर मुख्य सचिव (महसूल / म व पु) / प्रधान सचिव (वन)

मा. मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव / स्वीय सहाय्यक (सर्व)

निवडनस्ती (म-७) कार्यासन, महसूल व वन विभाग.
